

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 36/2012-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. januára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. D. V., B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R., zastúpenej advokátom JUDr. F. V., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základných práv zaručených čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 85/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. D. V., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. júna 2011 doručená sťažnosť JUDr. D. V., B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namieta porušenie základného práva vlastníť majetok zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 31. marca 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 85/2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako správkyňa konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R. (ďalej len „úpadca“), v konkurznom konaní vedenom pred Krajským súdom v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 25 K 31/2005 predložila 7. októbra 2010 konečnú správu o speňažení majetku z podstaty, vyúčtovanie odmeny a výdavkov, v ktorej si okrem iného vyúčtovala odmenu v sume 2 706 € vrátane dane z pridanej hodnoty.

Krajský súd uznesením č. k. 25 K 31/2005-399 z 22. novembra 2010 predloženú správu schválil s tým, že celkový príjem konkurznej podstaty je 10 443,94 €, uspokojené pohľadávky proti podstate predstavujú 216,79 €, na rozdelenie veriteľom zostáva suma 10 227,15 €, odmena sťažovateľky predstavuje 1 900,35 € a jej výdavky ako správkyne činia 250 €. K otázke sťažovateľkou uplatnenej dane z pridanej hodnoty krajský súd uviedol, že *„vyhláška č. 493/1991 Zb. v znení neskorších predpisov, ktorá upravuje výšku odmeny správcu podstaty, neumožňuje jej navýšenie o daň z pridanej hodnoty. Konkurzný súd poukazuje však najmä na tú skutočnosť, že v konkurznom konaní je možné uspokojovať len oprávnené pohľadávky veriteľov, ktoré majú proti úpadcovi. Z konkurznej podstaty nie je možné uspokojiť pohľadávky iných osôb, ktorí nie sú veriteľmi. Pohľadávka na zaplatenie dane z pridanej hodnoty je pohľadávkou štátu v správe príslušného daňového orgánu voči správkyňi ako fyzickej osobe z titulu toho, že získala určitý príjem vo forme odmeny za výkon svojej funkcie. Pohľadávka na zaplatenie dane z pridanej hodnoty nie je pohľadávkou proti úpadcovi, a preto ju nie je možné uspokojiť z prostriedkov konkurznej podstaty.“*

Sťažovateľka podala proti uzneseniu krajského súdu vo výroku o odmene odvolanie. Poukázala v ňom na relevantné ustanovenia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“), z ktorých podľa jej názoru vyplýva, že „činnosť správcu konkurznej podstaty je nepochybne činnosťou, ktorá spadá pod režim zdaniteľnej osoby. Ak takýto subjekt dosahuje z činnosti správcu konkurznej podstaty, musí platiť daň z pridanej hodnoty, lebo vykonáva činnosť, ktorá je predmetovo vymedzená v ust. § 2 ods. 1 písm. b/ zákona preto, lebo ide o službu

za protihodnotu. Preto ako správca konkurznej podstaty musí odvádzať z tejto činnosti podľa cit. zákona daň. ...

Vyhláška č. 493/1991 Zb. v platnom znení (§ 7 ods. 3) negatívne zasahuje a dostáva sa do rozporu so zákonom o DPH. Ak zákon pri stanovení základu dane a následne pri výpočte dani predpokladá, že cena bude obsahovať aj daň z pridanej hodnoty, tak právny predpis nižšej právnej sily ako vyhláška je, nemôže izolovane a nesystémovo stanoviť iné podmienky určenia protihodnoty za dodanú službu. Jedná sa o neudržateľný právny stav pre uvedený zásadný rozpor. Nastáva hrubá diskriminácia správcu konkurznej podstaty pred zákonom, keď podľa ust. § 7 ods. 3 vykonávacej vyhlášky č. 493/1991 Zb. k zákonu o konkurze a vyrovnaní odmena sa nezvyšuje o DPH, ale v zmysle zákona o DPH správca DPH platiť štátu musí. Týmto je diskriminovaný správca konkurznej podstaty dodatočne zdaňovaný a toto považuje za nezákonné a protiústavné. Odvolateľ je toho názoru, že neexistuje akceptovaný dôvod na nepriznanie DPH len preto, že vykonávací predpis to ku konkurznej odmene neumožňuje.“

S poukazom na čl. 59 ods. 2 a čl. 144 ods. 1 ústavy sťažovateľka formulovala názor, že „súd v predmetnom konaní je pri riešení otázky DPH viazaný platným zákonom o DPH a princípom proporcionality a nie vyhláškou č. 493/1991 Zb. ...“.

Najvyšší súd ako súd odvolací uznesením z 31. marca 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Obo 85/2010 napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. Stotožnil sa s právnym názorom krajského súdu a uviedol, že „spôsob určenia a výpočtu odmeny striktné stanovuje vyhláška č. 493/1991 Zb. v znení neskorších predpisov (novely č. 292/2005 Z. z. § 6 ods. 1 písm. a/, ods. 3, § 7 ods. 1, 3), ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní. Len odmena, vypočítaná v súlade so všeobecno – záväzným právnym predpisom, sa stáva pohľadávkou proti podstate a bude uspokojená v zmysle § 31 ods. 6 písm. a/ ZKV, t. zn., že súčasťou tejto odmeny nemôže byť daň z pridanej hodnoty, a preto nie je DPH pohľadávkou proti podstate a konkurzný súd ju nemôže vyplatiť z dlžníkovho majetku – konkurznej podstaty. Opačný výklad by viedol k ukráteniu ostatných veriteľov pri ich uspokojovaní z podstaty, čím by došlo k poškodeniu ich práv a takýmto postupom by došlo k porušeniu základných práv účastníka konania na súdnu ochranu a spravodlivé prejednanie jeho veci (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka cituje relevantné ustanovenia zákona o dani z pridanej hodnoty (§ 3 ods. 1, 2 a 3) a vyvodzuje z nich, že „*činnosť správcu konkurznej podstaty je nepochybne činnosťou, ktorá spadá pod režim zdaniteľnej osoby*“. Zákonná „*konštrukcia dane z pridanej hodnoty obsahuje v sebe nielen povinnosť platiť DPH, ale aj povinnosť DPH vyúčtovať pre všetky tie činnosti a subjekty, ktoré sú uvedené v ust. § 3 zákona o DPH. Správca konkurznej podstaty ako daňovník je v tomto prípade prijímateľom takejto dane a pretože ide o nepriamu daň zároveň distribútorom, lebo takto vyúčtovaná daň musí distribuovať (odviesť – zaplatiť) priamo správcovi dane. Takto vyúčtovaná daň nepatrí daňovníkovi, patrí správcovi dane (štátu) a daňovník ju len musí odviesť na príslušný účet.*“.

Citujúc čl. 59 ods. 2 ústavy a poukazujúc aj na čl. 144 ods. 1 ústavy sťažovateľka dôvodí, že „*ak máme osobitným zákonom lex specialis právnu úpravu DPH riešenú komplexne, potom... argumentovať vykonávacím predpisom je neprimerané. Vyhláška ako norma nižšej právnej sily nemôže riešiť dane a teda ani daň z pridanej hodnoty a súd nesmel prihliadať k zneniu vyhlášky, lebo sa dostal týmto výkladom do kolízie s textom Ústavy.*“. Sťažovateľka v tejto súvislosti zdôrazňuje, že „*ani osobitný zákon a ani Ústavy SR nedáva podklad na úpravu a ukladanie daní inak, ako zákonom a na základe zákona. Zákon o DPH nemá žiadnu špeciálnu úpravu, ktorá by zmocňovala podrobnejšiu úpravu DPH vo vzťahu k vyhláške č. 493/1991 Zb. Potom neexistuje žiadna súvislosť úpravy DPH osobitne pre správcov konkurznej podstaty inak, ako podľa špeciálneho zákona o DPH.*“.

K názoru najvyššieho súdu, že priznanie uplatnenej dane z pridanej hodnoty k odmene správcu konkurznej podstaty by viedlo k ukráteniu veriteľov pri uspokojovaní ich pohľadávok, sťažovateľka protiargumentuje, že výkladom a aplikáciou v jej veci konajúcich všeobecných súdov došlo k jej ukráteniu „*vo vzťahu k jednostrannému nepriznaniu takéhoto práva, hoci s odmenou za výkon takejto ekonomickej činnosti je spojená povinnosť takúto daň odviesť. I z hľadiska posudzovania veci podľa prirodzeného práva v tomto vzťahu absentuje hlboko presvedčivé odôvodnenie, prečo správca konkurznej podstaty je v režime platenia DPH túto daň povinný odviesť a v režime vyúčtovania a získania odmeny podľa cenového predpisu k odmene si nemôže vyúčtovať DPH len preto, že konkrétny vykonávací predpis to neupravuje. Takáto interpretácia je v extrémnom rozpore s*

princípom spravodlivosti a ide o prejav hrubého formalizmu pri posudzovaní tohto vzťahu, čo by malo zakladať dotknutie na základnom práve vlastníť majetok a právo na ochranu takéhoto majetku...“.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol vo veci týmto nálezom:

„1. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením spis. zn.: 4 Obo 85/2010 zo dňa 31. marca 2011 porušil základné právo sťažovateľky JUDr. D. V. – advokátky, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R., vlastníť majetok a základné právo na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením spis. zn.: 4 Obo 85/2010 zo dňa 31. marca 2011 porušil základné právo sťažovateľky JUDr. D. V. – advokátky, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R., na spravodlivý proces (na spravodlivé súdne konanie) podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn.: 4 Obo 85/2010 zo dňa 31. marca 2011 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

5. Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľke JUDr. D. V. – advokátke, B., správkyne konkurznej podstaty úpadcu Ing. V. C. – S., R., priznáva náhradu trov právneho zastupovania v sume 261,82 € (slovom dvestošesťdesiatjeden eur a osemdesiatdva centov), ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. F. V., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu a jej práva na spravodlivé súdne konanie napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo dôjsť v dôsledku potvrdenia právneho názoru krajského súdu ako súdu prvého stupňa, podľa ktorého k odmene správcu konkurznej podstaty nemožno priznať aj uplatnenú daň z pridanej hodnoty. Sťažovateľka argumentuje postavením správcu konkurznej podstaty v režime právnej úpravy dane z pridanej hodnoty, ako aj viazanosťou sudcu všeobecného

súdu iba ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). V jej veci konajúce všeobecné súdy preto nemali rešpektovať ustanovenie § 7 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 493/1991 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého ak je správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, konkurzná odmena sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Hoci ústavný súd už judikoval, že čl. 144 ods. 1 ústavy neupravuje základné práva a slobody, ktoré sú predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ale princípy fungovania nezávislého súdnictva (II. ÚS 81/02), k obsahu základného práva na súdnu ochranu celkom jednoznačne uviedol, že v situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy... Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 50/01).

1.1 Ústavný súd sa k problému priznania dane z pridanej hodnoty uplatnenej k vyúčtovanej odmene správcu konkurznej podstaty práve v súvislosti so sťažnosťami podávanými sťažovateľkou už viackrát vyjadril, a to predovšetkým prostredníctvom zjednocovania odchylných právnych názorov senátov ústavného súdu.

Uznesením č. k. PLZ. ÚS 3/09-4 z 9. septembra 2009 plénum ústavného súdu zamietlo návrh zjednocovacieho stanoviska, ktorý predložil IV. senát ústavného súdu v súvislosti s jeho rozhodovacou činnosťou vo veci sp. zn. IV. ÚS 265/08 v tomto znení: „Ak správca konkurznej podstaty bol v čase rozhodovania súdu podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení platnom a účinnom v čase tohto rozhodovania zdaniteľnou osobou, potom otázku, či sa k odmene správcu pripočítava daň z pridanej hodnoty (napriek tomu, že vyhláška jednoznačne ustanovuje, že sa odmena o daň z pridanej hodnoty nezvyšuje alebo túto otázku vôbec neupravuje), treba riešiť spôsobom, ktorý je v súlade so zmyslom a účelom inštitútu dane z pridanej hodnoty upraveným tak v zákone

č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, ako aj v Smernici Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, a v súlade s hierarchickým usporiadaním právnych noriem podľa stupňa ich právnej sily, teda v súlade so zásadou prednostnej aplikácie právnej normy vyššieho stupňa právnej sily pred právnou normou nižšieho stupňa právnej sily. Ak konajúci súd takto nepostupuje, dopustí sa tým porušenia základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj jeho práva na spravodlivé prejednanie jeho záležitosti podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v spojitosti s nimi aj porušenia základného práva garantovaného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Uvedené rozhodnutie pléna ústavného súdu napokon viedlo aj IV. senát ústavného súdu vo veci sp. zn. IV. ÚS 265/08 k vysloveniu, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu ani jej právo na spravodlivé súdne konanie porušené neboli (pozri nález č. k. IV. ÚS 265/08-33 z 25. septembra 2009).

Neskôr III. senát ústavného súdu v súvislosti s rozhodovaním vo veci vedenej pod sp. zn. III. ÚS 243/2010 opätovne navrhol plénu ústavného súdu zjednotenie odchylných právnych názorov v predmetnej veci. Plénum ústavného súdu uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2011-5 z 19. januára 2011 prijalo toto zjednocovacie stanovisko: „Ak z právneho poriadku v zákonnej právnej úprave dane z pridanej hodnoty výslovne (explicitne) vyplýva povinnosť správcu konkurznej podstaty, ktorý je platiteľom dane z pridanej hodnoty, k vyúčtovanej cene každej poskytnutej služby uplatniť daň z pridanej hodnoty, potom súd rozhodujúci o odmene správcu konkurznej podstaty je mu povinný daň z pridanej hodnoty v zodpovedajúcej sume priznať; v opačnom prípade je takéto rozhodnutie z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľné.“

V poradí druhé citované a plénom ústavného súdu schválené zjednocovacie stanovisko bolo možné podľa názoru pléna ústavného súdu prijať (nešlo teda o prekážku rei iudicatae), pretože vo veci sp. zn. IV. ÚS 265/08, ktorá viedla IV. senát k návrhu prvého citovaného zjednocovacieho stanoviska (PLz. ÚS 3/09), tento senát ústavného súdu síce rozhodoval o skutkovo rovnakej kauze, časové relácie rozhodovania žalovaného

všeobecného súdu však orientovali právne posúdenie veci do prostredia právnej úpravy, ktorá explicitne neumožňovala priznať správcovi k odmene uplatnenú daň z pridanej hodnoty [§ 10 vyhlášky č. 665/2005 Z. z. Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „vyhláška č. 665/2005 Z. z.“) v znení platnom a účinnom do 30. júna 2010]. Na druhej strane, III. senát ústavného súdu pri navrhovaní druhého citovaného zjednocovacieho stanoviska vychádzal pri formulácii právneho názoru z právneho stavu, ktorý explicitne otázku vzťahu odmeny správcu konkurznej podstaty a dane z pridanej hodnoty neriešil. Zamietnutie návrhu na zjednotenie odchylných právnych názorov z 9. septembra 2009 (PLz. ÚS 3/09) tak nebránilo plénu ústavného súdu rozhodnúť o zjednocujúcom stanovisku predloženom III. senátom ústavného súdu (PLz. ÚS 1/2011).

1.2 Obe rozhodnutia pléna ústavného súdu realizované podľa § 6 zákona o ústavnom súde formálno-právne aj materiálno-právne popri sebe obstoja. Kým totiž vo veci sp. zn. PLz. ÚS 3/09 bola rozhodujúcou právnou úpravou výslovne neumožňujúca priznať správcovi konkurznej podstaty, ktorý je platiteľom dane, k vyúčtovanej odmene uplatnenú daň z pridanej hodnoty, vo veci sp. zn. PLz. ÚS 1/2011 mala pre rozhodnutie pléna ústavného súdu rozhodujúci význam právnou úpravou, ktorá explicitne neupravovala otázku priznania dane z pridanej hodnoty k vyúčtovanej odmene správcu konkurznej podstaty, a len rozhodovacia prax všeobecných súdov zastávala názor o nemožnosti takého postupu.

1.3 Pre rozhodnutie o tu predbežne prerokovanej sťažnosti sťažovateľky preto bolo rozhodujúce ustáliť časové relácie jej kauzy tak, aby bolo možné dospieť k jednoznačnému záveru, ktorým z citovaných dvoch rozhodnutí pléna ústavného súdu prijatých podľa § 6 zákona o ústavnom súde bude senát ústavného súdu viazaný. Ústavný súd k uplatňovaniu § 6 zákona o ústavnom súde v rozhodovacej praxi senátov ústavného súdu totiž už vo veci sp. zn. III. ÚS 21/2010 uviedol, že podľa čl. 131 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje v pléne okrem iného aj o zjednocovaní právnych názorov senátov, preto ho možno považovať za najširší kolektívny orgán ochrany ústavnosti. Ak teda plénum ústavného súdu prijme zjednocovacie stanovisko v určitej veci, nie je rozumné predpokladať, že by sa ktorýkoľvek senát ústavného súdu v podobnej alebo dokonca rovnakej veci v budúcnosti

od právneho názoru pléna ústavného súdu odchyľil. Tento záver nie je výsledkom výkladu § 6 zákona o ústavnom súde, ale výrazom dôsledného rešpektovania jedného zo základných hodnotových princípov právneho štátu, a to princípu právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomenuteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Súčasťou uvedeného princípu je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný potom možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04). Uvedené požiadavky formulované v rozhodnutiach ústavného súdu nepochybne musí rešpektovať i samotný ich tvorca už len s ohľadom na to, že je súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy).

1.4 Z príloh, ktoré sťažovateľka doručila spolu so sťažnosťou ústavnému súdu, vyplýva, že konečnú správu o speňažení majetku z podstaty, vyúčtovanie odmeny a výdavkov predložila krajskému súdu 7. októbra 2010. Pritom práve predloženie predmetnej správy považuje ústavný súd za rozhodujúci okamih pre jednoznačnú identifikáciu aplikovateľných účinných a platných právnych predpisov (III. ÚS 243/2010, PLz. ÚS 1/2011).

Ústavný súd však nemôže opomenúť, že rozhodovanie o sťažovateľkou vyúčtovanej odmene i k nej uplatnenej dani z pridanej hodnoty síce časovo spadalo do obdobia platnosti a účinnosti novej právnej úpravy konkurzu [zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) a naň nadväzujúca vyhláška č. 665/2005 Z. z.], avšak podľa intertemporálneho ustanovenia § 206 ods. 1 zákona o konkurze a reštrukturalizácii konkurzy a vyrovnania vyhlásené alebo povolené pred účinnosťou tohto zákona, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa spravujú podľa doterajších právnych predpisov. Súčasne podľa § 206 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii súd vyhlási konkurz alebo povolí vyrovanie na základe návrhu podaného pred účinnosťou tohto zákona podľa doterajších právnych predpisov. Tieto konkurzy a vyrovnania, ako aj právne vzťahy s nimi súvisiace sa spravujú podľa doterajších právnych predpisov.

Z citovaných ustanovení a berúc zároveň do úvahy spisovú značku konania, v ktorom sa rozhodovalo o sťažovateľkou vyúčtovanej odmene (25 K 31/2005), je zrejmé, že krajský súd i najvyšší súd správne aplikovali na sťažovateľkin prípad právnu úpravu účinnú pred 1. januárom 2006, keď nadobudla účinnosť nová právna úprava konkurzu. To malo za následok, že k odmene uplatnenú daň z pridanej hodnoty bolo potrebné právne posúdiť podľa § 7 ods. 3 vyhlášky v znení platnom a účinnom od 1. júla 2005. Podľa tohto ustanovenia ak je správca platiteľom dane z pridanej hodnoty, konkurzná odmena sa nezvyšuje o daň z pridanej hodnoty.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že rozhodovanie o sťažovateľkinej odmene i k nej uplatnenej dani z pridanej hodnoty sa riadilo právnou úpravou, ktorá výslovne zakazovala konkurznému súdu priznať správcovi konkurznej podstaty k odmene uplatnenú daň z pridanej hodnoty. Pre výsledok predbežného prerokovania predloženej sťažnosti sťažovateľky tak bolo rozhodujúce právoplatné uznesenie pléna ústavného súdu č. k. PLZ. ÚS 3/09-4 z 9. septembra 2009, ktorým bol zamietnutý návrh zjednocovacieho stanoviska svedčiaceho v prospech aktuálnej sťažovateľkinej argumentácie.

Aj III. senát ústavného súdu je tak viazaný (bod 1.3) názorom pléna ústavného súdu vyjadreným v relevantnom právoplatnom zjednocovacom uznesení (PLZ. ÚS 3/09), a preto, keďže prijatie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu i práva na spravodlivé súdne konanie by nemohlo viesť ku konštatovaniu porušenia týchto práv sťažovateľky pri meritórnom prerokovaní jej sťažnosti, odmietol ústavný súd sťažnosť v predmetnej časti ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva zaručeného čl. 20 ods. 1 ústavy

Ustálená rozhodovacia prax ústavného súdu týkajúca sa možného vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vychádza z názoru, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy. V opačnom

prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy. Ústavný súd by takým postupom nahradzoval skutkové a právne závery v rozhodnutiach všeobecných súdov, ale bez toho, aby vykonal dokazovanie, ktoré je základným predpokladom na to, aby sa vytvoril skutkový základ rozhodnutí všeobecných súdov a jeho subsumpcia pod príslušné právne normy (obdobne napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08).

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti pre namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označeným rozhodnutím najvyššieho súdu odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, odmietnutie ďalšej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, bolo už len nevyhnutným dôsledkom vyplývajúcim zo vzájomného vzťahu medzi právami hmotno-právneho charakteru a ústavno-procesnými princípmi z perspektívy ich možného porušenia.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k odôvodneniu tohto rozhodnutia pripája odlišné stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2012